

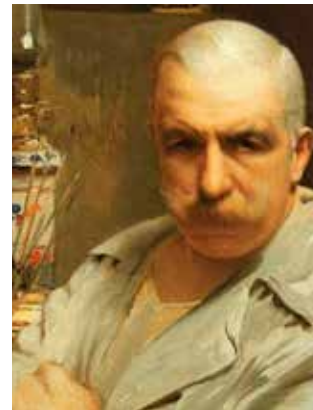
Dromen

Vittorio Matteo CORCOS & zijn ode aan de vrouw

Tekst Inger van der Ree

MODERNE MEESTERS
UIT DE 20E EEUW DIE EEN
BELANGRIJKE BIJDRAGE
HEBBEN GELEVERD AAN
DE ITALIAANSE CULTUUR

Met een uitnodigende, bijna brutale blik trekken zijn vrouwen je hun wereld in. Hun lange haren opgestoken, hun jurken zwierig en elegant. In de belle époque, de periode aan het einde van de negentiende eeuw, wilde iedere vrouw wel door hem vereeuwigd worden. De Italiaanse schilder Vittorio Matteo Corcos was met zijn schilderijen meester van het vrouwelijk schoon.

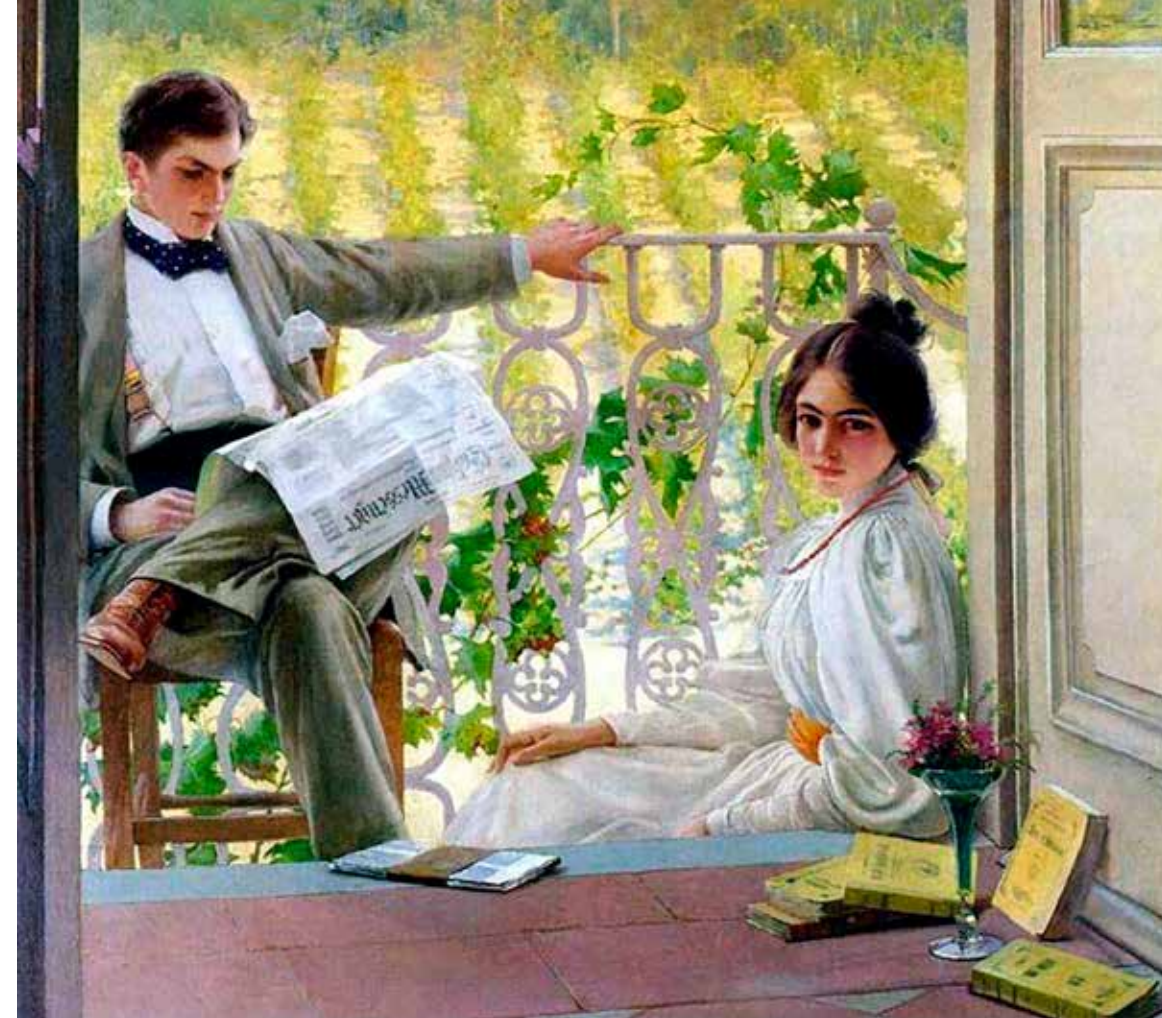

Corcos wordt geboren in 1859 in Livorno. Op zijn zestiende wordt hij toegelaten tot de Accademia delle Belle Arti in Florence, waar hij les krijgt van de schilder Enrico Pollastrini. In Napels continueert hij vervolgens zijn opleiding bij kunstenaar Domenico Morelli. In 1880 volgt zijn eerste grote doorbraak als Koning Umberto 1 een schilderij van hem koopt. Van de opbrengst reist hij naar Parijs, waar hij zich al snel in intellectuele kringen begeeft, zich onderdompelt in het impressionisme en in contact komt met Italiaanse kunstenaars als Giovanni Boldini.

De vrouw als intellectueel

In tegenstelling tot sommige andere portretschilders uit die tijd staat Corcos erom bekend de vrouwen die hij portretteert goed te willen kennen, vertelt de curator van de tentoonstelling *Corcos e le donne dei sogni* die in 2014 wordt gehouden in Palazzo Zabarella tegen Televevezia. Vaak gaat hij met hen in gesprek, neemt ze mee uit ontbijten om zich goed in hun karakters te verdiepen. Hij gelooft dat hij alleen op die manier een portret kan schilderen waarin de persoon daadwerkelijk gevangen wordt. Er is nog iets wat Corcos een bijzondere kunstenaar maakt: hij beeldt vrouwen regelmatig af als expliciet intellectuele wezens, die omringd door boeken, vol zelfvertrouwen naar de toeschouwer kijken.

Het beroemdste voorbeeld daarvan is het schilderij *Dromen*, gemaakt in 1896, nadat Corcos teruggekeerd is naar Florence. De geportretteerde (vermoedelijk was het Elena Vecchi, dochter van de bevriende schilder Augusto Vecchi) kijkt zelfverzekerd voor zich uit. Haar in een pastelleurige handschoen gehulde hand ondersteunt haar hoofd, haar benen gekruist – destijds een gewaagde pose. Op het bankje naast haar ligt een stapeltje dichtgeklapte boeken, ongetwijfeld vol non-conformistische gedachten en ideeën. Alsof ze ze een voor een allemaal uitgelezen heeft en de inhoud rustig, provocerend bijna, laat bezinken. Op het bankje liggen ook een strohoed en een parasol – het is dus zomer. Maar na de zomer, zo laat Corcos de toeschouwer zien door de gevallen blaadjes op het trottoir, volgt de herfst. De vergankelijkheid doet zijn intrede. Misschien is met die overgang van de seizoenen het meisje ook wel haar onschuld verloren en veranderd in een vrouw, redeneren kunsthistorici. En daar is ze, getuige de brutale blik in haar ogen, geen seconde rouwig om.

Hij beeldt vrouwen regelmatig af als expliciet intellectuele wezens, die omringd door boeken, vol zelfvertrouwen naar de toeschouwer kijken

Magdalen

Geen greintje berouw

Een ander werk van Corcos dat veel stof deed opwaaien was het schilderij *Magdalen*, waarin hij een dame afbeeldt voor een gekruisigde christus. Ondanks haar zwarte en hooggesloten jurk, vond men de weergave van deze dame, vlakbij Maria's net gestorven zoon, op zijn zachtst gezegd ongepast. Haar hand triomfantelijk in de zij, haar gezichtsuitdrukking vol zelfbeheersing, haar gezicht toont geen vleugje verdriet of berouw.

Tijdens zijn jaren in Parijs was Corcos in contact gekomen met Giuseppe de Nittis, die hem introduceert bij Maison Goupil, onder leiding van Adolphe Goupil een van de belangrijkste kunsthandels van de negentiende eeuw. Dankzij Goupil gaan zijn werken de wereld over, iedereen droomt weg bij zijn werelden vol verstilde voorspoed.

Goupil was dan ook groot fan van Corcos en omschreef hem bewonderend als 'kuis onzuiver'. Ook werd Corcos destijds wel eens 'de goochelaar' genoemd. Alle vrouwen die voor hem poseerden wist hij adembenemend mooi te maken. En misschien nog wel belangrijker: hij vereeuwigde ze in een wereld vol pasteltinten en weelderige bloemen en maakte ze zo voor even volmaakt gelukkig.